

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА ТОРГІВЛІ МОЛОЧНИМИ ПРОДУКТАМИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

МАКСИМОВИЧ Роман Олегович - кандидат юридичних наук, докторант, в.о. завідувача кафедри міжнародного та європейського права факультету міжнародних відносин Державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1812-6624>

DOI: <https://doi.org/10.32782/ep.2024.4.15>

Молочна продукція є одним із ключових елементів сільськогосподарського ринку Європейського Союзу, що займає важливу роль як для внутрішнього споживання, так і для міжнародної торгівлі. Завдяки своїй універсальності молоко та молочні продукти мають значний вплив на продовольчу безпеку, економіку сільських регіонів і здоров'я населення. Європейський Союз є одним із провідних світових виробників та експортерів молочної продукції, а тому питання регулювання цього сектору набувають особливого значення.

Європейський Союз реалізує комплексну політику регулювання молочної продукції через впровадження єдиних стандартів якості, ринкових механізмів та екологічних ініціатив. У тексті проаналізовано ключові нормативні акти, такі як Регламенти (ЄС) № 853/2004, № 1308/2013, № 178/2002, які визначають вимоги до виробництва, обробки, зберігання та транспортування молочних продуктів. Особлива увага приділяється гармонізації стандартів у всіх країнах-членах ЄС, що дозволяє забезпечувати високу якість продукції, захищати інтереси фермерів і споживачів, а також підтримувати стабільність на аграрному ринку.

Автор досліджує роль MPC-Conditions як регуляторного інструмента, який встановлює санітарні, гігієнічні та ринкові вимоги для фермерів і виробників молочної продукції. Ці заходи сприяють прозорості ланцюга постачання, запобіганню забрудненню продукції, захисту прав споживачів та збереженню довіри

до європейської продукції як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку.

Особливе місце в тексті займає аналіз екологічних ініціатив у межах Європейської Зеленої Угоди. Автор досліджує заходи зі скорочення викидів парникових газів, розвитку органічного виробництва та обмеження використання антибіотиків у тваринництві. Ці інструменти спрямовані на підвищення сталості молочної продукції та його адаптацію до сучасних екологічних викликів.

Дані є корисними й важливими для розуміння механізмів регулювання аграрного сектору в ЄС, забезпечення балансу між економічними, соціальними та екологічними інтересами. Це дослідження демонструє, як гармонізовані стандарти та політичні ініціативи сприяють зміцненню позицій ЄС як лідера світового молочної продукції.

Ключові слова: Європейський Союз, молочний сектор, молочна продукція, Регламенти ЄС, MPC-Conditions.

Постановка проблеми

Молочний промисловий сектор має ключову роль у сільському господарстві Європейського Союзу, об'єднуючи економічну стабільність, високі стандарти якості та забезпечення продовольчої безпеки. Водночас регулювання цього сектора стає складним завданням через необхідність збалансування інтересів виробників, споживачів та екологічних вимог. Європейський Союз відповідає цьому виклику шляхом запровадження уніфікованих стандартів, таких

як Спільна сільськогосподарська політика (САР), регламенти якості (наприклад, НАССР), механізми захисту та ініціативи сталого розвитку, закладені в Європейській Зеленій Угоді. Проте, незважаючи на прогрес, система потребує подальшого вдосконалення для забезпечення рівних умов на підтримку фермерів у кризових ситуаціях та адаптації до нових вимог споживачів і глобальних екологічних умов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій з теми нормативно-правового регулювання обслуговування та торгівлі молочними продуктами в Європейському Союзі відображають актуальні проблеми та виклики цієї сфери. Багато досліджень знайшли своє відображення в роботах таких учених: Н. Багая, В. Єрмоленка, Р. Давидова, М. Зубця та інші.

Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є аналіз принципів регулювання торгівлі молочними продуктами в Європейському Союзі, оцінка впливу нормативно-правових актів на забезпечення якості, безпеки та конкурентоспроможності продукції, а також визначення шляхів сталого розвитку молочного сектору в умовах сучасних глобальних викликів.

Виклад основного матеріалу

Європейський Союз, як один із найбільших гравців на світовому аграрному ринку, застосовує цілісну політику в галузі сільського господарства. Ця політика реалізується через Спільну сільськогосподарську політику (Common Agricultural Policy, CAP), яка є ключовим інструментом забезпечення стабільності, прозорості та ефективності ринку аграрного сектора, зокрема молочної продукції.

Основні принципи регулювання торгівлі молочними продуктами базуються на створенні єдиних правил для держав-членів ЄС, спрямованих на досягнення таких цілей:

1. Забезпечення рівних умов для виробників у різних країнах ЄС. Це забезпе-

чує уніфіковані вимоги до якості, гігієни, транспортування та зберігання продукції. Завдяки цьому виробники мають доступ до єдиного ринку, де конкуренція базується на однакових умовах, а споживачі можуть розраховувати на високу якість незалежно від країни її походження.

2. Стабілізація та підтримка ринку цін. Регулювання забезпечення механізмів підтримки виробників у разі кризових ситуацій, таких як падіння ціни чи надвиробництво. Це дозволяє уникати значних економічних втрат у секторі, зберігаючи його життєздатність.

3. Захист інтересів споживачів. Регламент ЄС забезпечує перевірку інформації про продукцію, її походження та склад, а також гарантує, що продукція відповідає високим стандартам безпеки [1].

Уніфікація стандартів якості продукції в Європейському Союзі є важливим механізмом забезпечення безпеки та довіри споживачів до харчових продуктів, зокрема молочної продукції. Регламент (ЄС) № 853/2004 визначає спеціальні правила гігієни, які охоплюють весь цикл виробництва молока та його обробки. Згідно з цим документом, фермери зобов'язані дотримуватися суворих санітарних норм на всіх етапах: від доїння до транспортування сировини. Переробні підприємства повинні впроваджувати систему НАССР, яка дозволяє ідентифікувати та контролювати критичні ризики, пов'язані із забрудненням продукції. Крім того, під час виробництва, транспортування та зберігання готової молочної продукції застосовуються строгі мікробіологічні тести, контроль за вмістом шкідливих речовин і дотримання температурного режиму. Усе це створює гармонізовану систему, яка забезпечує однаково високий рівень якості на всій території ЄС [2].

Регулювання ринкових механізмів здійснюється через нормативи, такі як Регламент (ЄС) № 1308/2013, який встановлює засади організації аграрного ринку. Хоча молочні квоти були скасовані у 2015 році, ЄС продовжує контролювати баланс між виробництвом і попитом, щоб уникнути надвиробництва, яке може призвести до

зниження цін. У разі кризових ситуацій Європейський Союз застосовує інтервенційні закупівлі молочної продукції, що дозволяє стабілізувати ціни на ринку. Крім того, підтримка експорту, зокрема через субсидії чи гарантії, забезпечує конкурентоспроможність європейських молочних продуктів на світових ринках. Це важливо для збереження економічної стабільності в молочному секторі та підтримки фермерів, які залежать від зовнішніх ринків збуту [3].

Завдяки уніфікації стандартів якості й регулюванню ринкових механізмів, ЄС забезпечує надійну систему, яка поєднує економічну стабільність, високу якість продукції та захист інтересів виробників і споживачів.

Крім того, іншим аспектом регулювання є створення умов для сталого розвитку. Таким чином, молочний сектор активно інтегрується в політику Європейської Зеленої Угоди, яка вимагає скорочення викидів парникових газів і сприяє розвитку органічного виробництва.

Відповідно, основні принципи регулювання торгівлі молочними продуктами спрямовані на досягнення балансу між економічними інтересами, соціальною стабільністю та екологічною безпекою. Це забезпечує сталий розвиток галузі та її конкурентоспроможність на світовому рівні.

Санітарно-гігієнічні вимоги до виробництва, обробки та реалізації молочної продукції є основним інструментом забезпечення її якості та безпеки в Європейському Союзі. Вони охоплюють усі етапи постачання ланцюга, починаючи від збору молока та закінчуючи постачанням готової продукції споживачеві. Законодавство ЄС встановлює суворі стандарти, які гарантують, що вся молочна продукція відповідає високим вимогам безпеки харчових продуктів.

Одним із ключових документів у цій сфері є Регламент (ЄС) № 852/2004, який запроваджує загальні правила гігієни харчових продуктів. Він вимагає впровадження системи HACCP (аналіз ризиків і критичних контрольних точок), яка дозволяє ідентифікувати деякі ризики, пов'язані із забрудненням продукції, та вживати запо-

біжних заходів для їх мінімізації [4]. Інший важливий нормативний акт – Регламент (ЄС) № 2073/2005, який визначає мікробіологічні критерії для харчових продуктів. Цей документ встановлює граничні рівні наявності мікроорганізмів, таких як *Listeria monocytogenes*, і зобов'язує виробників здійснювати регулярний контроль на всіх етапах виробництва.

Санітарні вимоги до транспортування молока включають використання спеціалізованих цистерн, які необхідно легко дезінфікувати, а також дотримання суворого температурного режиму. Загальноприйняте молоко транспортується при температурі від 2 до 6 °С, щоб зберегти його свіжість і запобігти розвитку патогенів. Контроль за цими умовами відомості про наглядові органи країн-членів ЄС.

Зберігання молочної продукції також регулюється на законодавчому рівні. Сире молоко має зберігатися при низьких температурах – не вище 8 °С, якщо обробка відбувається протягом 24 годин, або 6 °С, якщо обробка відбувається пізніше. Пастеризовані молочні продукти зберігаються в умовах холодильного режиму до закінчення терміну придатності, а заморожені молочні продукти потребують температури -18 °С або нижче [5].

Контроль за забрудненнями молочної продукції є одним із окремих аспектів регулювання. Особливо увага приділяється хімічним забрудненням, зокрема залишковим частинам антибіотиків, пестицидів та важких металів. Встановлені межі таких речовин, що регулюються окремими актами, наприклад, Регламентом (ЄС) № 396/2005. Також створюється мікробіологічний контроль, спрямований на виявлення патогенних мікроорганізмів, таких як *Salmonella* або *E. coli*. Фізичні забруднення, як-от сторонні предмети в продуктах, також підлягають суворому моніторингу.

До санітарно-гігієнічних норм у виробництві молочної продукції має вирішальне значення для захисту здоров'я споживачів, підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та міжнародному ринках, а також запобігання поверненню або відкликанню партійної продукції через

невідповідність стандартам. Суворона система регулювання в ЄС забезпечує гармонізований підхід до забезпечення якості молочних продуктів, що сприяє зміцненню довіри до них як на європейському, так і на світовому ринку [6].

MPC-Conditions відіграють важливу роль у регулюванні обслуговування та торгівлі молочними продуктами в Європейському Союзі. Вони визначають правила і стандарти, що застосовуються до виробництва, обробки, продажу та експорту молочної продукції.

Однією з ключових функцій MPC-Conditions є гарантування якості та безпеки молочних продуктів. Правила зобов'язують фермерів дотримуватися суворих санітарних стандартів під час доїння, зберігання та транспортування молока. Забруднення мікробами, антибіотиками чи пестицидами повинно бути мінімізоване завдяки регулярному тестуванню сировини. Ці заходи спрямовані на захист здоров'я споживачів, водночас забезпечуючи прозорість усього ланцюга постачання.

Особлива увага приділяється принципу рівності умов для всіх учасників ринку. Стандарти ЄС у молочній галузі гармонізовані для всіх країн-членів, що дозволяє уникати дискримінації між виробниками з різних регіонів. Наприклад, усі молочні продукти повинні відповідати однаковим вимогам щодо маркування, вказуючи на країну походження, методи обробки молока та відповідність стандартам безпеки. Ця уніфікація сприяє стабільній торгівлі між державами ЄС і підвищує довіру споживачів до продуктів.

Важливим є те, що MPC-Conditions синхронізовані з міжнародними стандартами, такими як Codex Alimentarius і правила Світової організації торгівлі (СОТ). Це дозволяє продукції з ЄС залишатися конкурентоспроможною на глобальному ринку, забезпечуючи доступ до нових ринків збуту, особливо в країнах з високими вимогами до якості молочної продукції.

Таким чином, MPC-Conditions формують комплексну систему регулювання, яка водночас захищає інтереси споживачів, підтримує стабільність для фермерів і від-

повідає викликам сучасного екологічного та економічного середовища. Це ключовий інструмент, який допомагає ЄС підтримувати лідерство у світовій молочній галузі, забезпечуючи високий рівень стандартів у всіх аспектах торгівлі та обслуговування [7].

Європейський Союз запровадив чіткі та жорсткі правила маркування харчових продуктів, у тому числі молочної продукції, що є основним інструментом для забезпечення прозорості та перевірки споживачів. Завдяки цим правилам споживачі підтримують повну та достовірну інформацію про продукт, що дозволяє їм свідомо робити вибір на якісні та безпечні продукти харчування.

Основними нормативними актами, які регулюють маркування, є Регламент (ЄС) № 1169/2011 та Регламент (ЄС) № 178/2002. Регламент (ЄС) № 1169/2011 вимагає основних вимог до інформації, яка повинна бути доступною споживачам на упаковці молочних продуктів, у яких обов'язковими є такі елементи:

- склад продукту із зазначенням усіх споживачів, виключно з алергенами, що є максимально корисним для людей із чутливістю до певних компонентів;
- країна походження або місце виробництва, що дозволяє споживачам продукції, дізнатись звідки походить молочно продукція, та підтримувати локальних виробників;
- дата виробництва та термін придатності, які дають споживачам оцінити свіжість продукту;
- інструкції щодо зберігання, які допомагають уникнути псування продукту через неправильні умови.

Крім того, регламент вимагає чітко вказати поживну цінність продукту, зокрема кількість калорій, білків, жирів, вуглеводів та інших складів. Це сприяє формуванню здорових харчових звичок серед споживачів [8].

Важливим аспектом маркування є забезпечення відстежуваності продукції, що регулюється Регламентом (ЄС) № 178/2002. Відстежуваність означає здатність ідентифікувати кожен етап обігу продукту, починаючи від виробництва молока на фермі до

його продажу кінцевому споживачеві. Це особливо важливо для швидкого реагування у випадку виявлення проблеми із якістю чи безпечністю продукції, що дозволяє оперативним відкликати небезпечну продукцію з ринку.

Система відстежуваності вимагає, щоб кожен оператор харчового ланцюга вів запис про:

- постачальників, від яких надходять сировина чи готові продукти;
- споживачів (дистриб'юторів чи ритейлерів), якими передаються продукти;
- умови транспортування, зберігання та обробки продукції.

Завдяки цим правилам, у разі виникнення загрози для здоров'я споживачів, можна швидко встановити джерело проблеми, запобігти посиленню небезпечних продуктів і мінімізувати негативні наслідки.

Маркування та відстежуваність мають важливе значення для розвитку сталого харчового сектору. Інформація, яка зазначена на упаковці, використовує споживачам свідомо обрану продукцію, що відповідає їх потребам і переконанням. Наприклад, це можуть бути органічні продукти, виготовлені без застосування пестицидів або хімічних добрив, чи продукція місцевого виробництва, яка має менший екологічний слід.

Завдяки відстежуваності та чіткому маркуванню молочних продуктів виробники мають можливість ефективніше контролювати якість і сировину, забезпечуючи конкурентоспроможність своєї продукції як на внутрішньому, так і на міжнародних ринках. Наприклад, якщо споживачеві важливо знати, що продукт не містить генетично модифікованих організмів (ГМО), маркування дозволяє йому легко знайти відповідний товар [9].

Особлива увага заслуговує маркування продукції із захищеними географічними визначеннями (PDO, PGI), які додатково регулюються виділеними документами, як такими, Регламентом (ЄС) № 1151/2012. Це рекламує молочні продукти з певними унікальними властивостями, пов'язаними з регіоном виробництва, наприклад, сирів

Parmigiano Reggiano або Roquefort. Таке маркування захищає права місцевих виробників і сприяє збереженню традиційного виробництва.

Крім споживачів, маркування також погіршує важливу роль для контролюючих органів, не дозволяє їм ефективніше контролювати виконання законодавчих вимог щодо якості, безпеки та транспортування молочної продукції. Відстежуваність продукту створює можливість для контролю органів швидко реагувати на будь-які порушення чи інциденти, а також забезпечувати прозорість ринку.

У підсумку, правила маркування та відстежуваності молочних продуктів, впроваджені Європейським Союзом, формують комплексну систему контролю за якістю та безпечністю харчових продуктів. Вони забезпечують прозорість для споживачів, допомагають підтримувати довіру до молочної продукції, захищають права виробників і сприяють сталому розвитку галузі. У поєднанні з іншими регуляторними заходами ці інструменти створюють передумови для зростання європейського ринку молочної продукції та його успішної інтеграції у світову торговельну систему [10].

Європейський Союз запровадив детальні та чіткі правила регулювання експорту та імпорту молочної продукції, які спрямовані на забезпечення високих стандартів безпеки, якості та прозорості в торгівлі. Правила є інструментом підтримки якості харчових продуктів, захисту внутрішнього ринку та забезпечення безпеки споживачів.

Імпорт молочної продукції до ЄС суворо регулюється, зокрема через вимоги відповідності стандартам якості та безпеки, що застосовуються до продукції, виробленої в самому ЄС. Продукти, що імпортуються з третіх країн, повинні відповідати всім вимогам, встановленим Регламентом (ЄС) № 178/2002, Регламентом (ЄС) № 852/2004 та іншими нормативними актами. Перед імпортом продукція має пройти процедуру оцінки відповідності, що включає перевірку документації, інспекції на місці та лабораторні тести.

Особливо важливим є дотримання вимог щодо санітарного та фітосанітарного

контролю, які реалізуються в рамках системи Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF). Ця система дозволяє виявляти та швидко реагувати на ризики, пов'язані з нешкідливістю харчових продуктів, які імпортуються до ЄС [11].

Для третіх країн, які бажають експортувати молочну продукцію до ЄС, передбачено процедуру затвердження, що регулюється положеннями, опублікованими Європейською Комісією. До списку затверджених країн можуть бути включені лише ті, система контролю яких за безпечністю харчових продуктів відповідає стандартам ЄС. Крім того, до цього списку входять лише сертифіковані підприємства, які мають право експортувати молочну продукцію до Євросоюзу.

Для європейських експортерів молочної продукції також діють чіткі правила. Виробники повинні забезпечувати відповідність своєї продукції стандартам країн-імпортерів, що іноді вимагає адаптації процесів виробництва чи маркування. ЄС підтримує експортерів через програми фінансової допомоги та сприяння міжнародній торгівлі. Наприклад, у рамках Спільної сільськогосподарської політики надаються субсидії для підтримки конкурентоспроможності європейських молочних продуктів на світових ринках [12].

Важливим елементом регулювання є заходи торговельного захисту, які застосовуються до імпорту продукції за демпінговими цінами чи з порушенням правил добросовісної торгівлі. Такі заходи включають застосування митних тарифів, квот чи інші обмеження для захисту європейських виробників від недобросовісної конкуренції.

Таким чином, система регулювання експорту та імпорту молочної продукції в ЄС створює баланс між забезпеченням відкритості ринку та забезпеченням високих стандартів якості та безпеки. Це покращує стабільність європейського молочного сектора, захист прав споживачів і посилення позицій ЄС як лідера у світовій торгівлі молочними продуктами.

Особливу увагу в Європейському Союзі приділено захисту географічних зазначень, таких як PDO (Protected Designation

of Origin) та PGI (Protected Geographical Indication). Ці системи сертифікації спрямовані на охорону назв продуктів, які мають унікальні характеристики, зумовлені їхнім географічним походженням, традиційним способом виробництва або особливими природними умовами регіону [13].

Згідно з Регламентом (ЄС) № 1151/2012, ці географічні зазначення захищають назви відомих продуктів, як-от *Parmigiano Reggiano* (пармезан) чи *Roquefort* (рокфор), забезпечуючи правовий захист від імітацій та сприяючи розвитку локальних виробників. Завдяки цьому механізму підтримується високий рівень якості продуктів, зберігаються місцеві традиції виробництва та забезпечується додаткова економічна вигода для регіонів, де ці продукти виробляються.

Захист географічних зазначень також відіграє важливу роль у просуванні культурної спадщини та автентичності продукції. Він допомагає споживачам бути впевненими в походженні та якості продуктів, сприяє розвитку сільських територій і підтримує фермерів та виробників у боротьбі з недобросовісною конкуренцією. Це має значення не лише для європейських країн, але й для міжнародного ринку, де якість і традиційність товарів високо цінуються [14].

Останні роки позначені поступовим переходом до сталого розвитку молочного сектору в рамках Європейської Зеленої Угоди (*European Green Deal*). Ця ініціатива, спрямована на досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року, суттєво впливає на всі аспекти аграрного виробництва, включаючи молочну галузь.

Одним із ключових завдань є скорочення викидів парникових газів, які утворюються внаслідок утримання великої рогатої худоби та використання добрив. Політика сприяє впровадженню сучасних екологічних технологій у фермерських господарствах, наприклад, використанню біогазових установок для переробки гною, оптимізації годування тварин для зниження метанових викидів та впровадження систем рециркуляції води.

Ще одним важливим напрямком є зменшення використання антибіотиків у тва-

ринництва, що відповідає цілям стратегії «Від ферми до виделки» (*Farm to Fork*). Це досягається завдяки вдосконаленню методів управління здоров'ям тварин, впровадженню вакцин та заходів профілактики захворювань, а також більш жорстким вимогам до якості кормів.

Особливу увагу також приділяють розвитку органічного виробництва. ЄС підтримує фермерів, які переходять на органічні методи господарювання, через фінансові субсидії та сприяння доступу до ринків. Органічне виробництво не лише сприяє збереженню навколишнього середовища, але й відповідає зростаючим очікуванням споживачів щодо екологічно чистих та етичних продуктів харчування.

У результаті реалізації «Зеленої угоди» молочний сектор трансформується в напрямі підвищення його ефективності та екологічності. Такі зміни сприяють зменшенню впливу на довкілля, зміцненню продовольчої безпеки та підтримці економічної стабільності фермерських господарств. Проте, впровадження нових вимог також супроводжується викликами для виробників, зокрема збільшенням витрат на адаптацію до нових стандартів. З огляду на це, ЄС пропонує механізми фінансової допомоги та консультаційну підтримку для успішної реалізації сталого розвитку в молочному секторі [15].

Європейський Союз приділяє значну увагу підтримці фермерів та виробників молочної продукції, аби забезпечити їхню конкурентоспроможність та стійкий розвиток навіть у складних економічних умовах. Основним інструментом такої підтримки є Спільна аграрна політика (САР), яка включає низку програм, спрямованих на фінансування, регулювання ринку та розвиток сільських територій.

Одним із ключових напрямків є надання субсидій, які сприяють стабільності доходів фермерів. Ці субсидії дозволяють компенсувати витрати, пов'язані з підвищенням стандартів виробництва, екологічними вимогами та адаптацією до ринкових змін. Виробники молочної продукції також отримують підтримку для збереження традиційних технологій виробництва, розви-

тку органічного господарства та запровадження інноваційних практик.

У випадку коливань цін на молочну продукцію, що часто виникають через глобальні ринкові умови, ЄС забезпечує компенсаційні механізми. Ці механізми дозволяють фермерам уникати значних фінансових втрат, коли ціни падають нижче економічно обґрунтованого рівня. Регулювання ринку також включає закупівлю надлишкової продукції та фінансування експорту.

Особлива увага приділяється розвитку сільських територій, де молочне господарство часто є основним джерелом доходів. Програми САР сприяють розвитку інфраструктури, покращенню умов життя на селі, забезпеченню доступу до освіти та професійного навчання. Це дозволяє залучити молодь до сільського господарства та підвищувати продуктивність фермерських господарств.

Інновації також є важливим аспектом підтримки. ЄС активно інвестує у впровадження новітніх технологій у молочному секторі, таких як автоматизовані системи доїння, генетичне поліпшення поголів'я та цифрові рішення для управління господарствами. Це не лише підвищує ефективність виробництва, але й зменшує його вплив на довкілля [16].

Таким чином, комплексна підтримка з боку ЄС сприяє стійкому розвитку молочного сектору, забезпечуючи його адаптацію до сучасних викликів, таких як глобальна конкуренція, зміна клімату та зростаючі вимоги споживачів щодо якості та екологічності продукції.

Висновки

Європейський Союз створив комплексну систему нормативно-правового регулювання торгівлі молочними продуктами, яка сприяє забезпеченню високих стандартів якості, безпеки та конкурентоспроможності продукції. Впровадження уніфікованих санітарно-гігієнічних норм і стандартів відстежуваності, таких як НАССР, забезпечує прозорість і стабільність, захищаючи інтереси ринку споживачів і виробників. Одночасно регулювання експорту та імпорту підтримує між відкритістю ринку та балан-

сом захисту внутрішніх виробників, що дозволяє молочному сектору ЄС зберегти позиції на світовій арені.

Ініціативи сталого розвитку, інтегровані в молочний сектор через Європейське Зелене Угода, спрямовані на зменшення екологічного впливу виробництва, скорочення викидів парникових газів та підтримку органічного господарювання. Попри численні виклики, такі як зростання витрат на адаптацію до нових стандартів і глобальна конкуренція, система регулювання демонструє високу ефективність у досягненні балансу між економічною стабільністю, екологічною відповідальністю та соціальними потребами. Це дозволяє зберегти конкурентоспроможність галузі та забезпечити сталий розвиток.

Література

1. CAP Strategic Plans URL: https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans_en
2. Регламент (ЄС) № 853/2004 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a99#Text
3. Регламент (ЄС) № 1308/2013 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_020-13#Text
4. Регламент (ЄС) № 852/2004 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_002-04#Text
5. Регламент (ЄС) № 2073/2005 URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2005/2073/oj/bul>
6. Регламент (ЄС) № 396/2005 URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32005R0396>
7. MPC-Conditions URL: <https://www.melkweg.com/about-melkweg/trading-terms-and-conditions>
8. Регламент (ЄС) № 1169/2011 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-11#Text
9. Регламент (ЄС) № 178/2002 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_005-02#Text
10. Регламент (ЄС) № 1151/2012 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-12#Text
11. Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) URL: https://food.ec.europa.eu/food-safety/rasff_en
12. Farm advisory system URL: https://agriculture.ec.europa.eu/farming/fas_en
13. Designations of origin, protected geographical indications and traditional specialties guaranteed URL: https://administracion.gob.es/pag_Home/en/Tu-espacio-europeo/derechos-obligaciones/empresas/inicio-gestion-cierre/derechos/denominaciones-origen.html
14. Регламент (ЄС) № 1151/2012 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_014-12
15. The European Green Deal. Striving to be the first climate-neutral continent URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en
16. The common agricultural policy (CAP) is about food, the environment and the countryside URL: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy_en

Maksymovych Roman,
Ph.D. in Law,

Doctoral student, Acting Head of the Department of International Law and Comparative Law, Faculty of International Relations
State non-commercial company «State university «Kyiv aviation institute»»
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1812-6624>

maksymovych1989@gmail.com

LEGAL AND REGULATORY FRAMEWORK FOR THE SERVICE AND TRADE OF DAIRY PRODUCTS IN THE EUROPEAN UNION

Dairy products are one of the key elements of the European Union's agricultural market, playing an important role in both domestic consumption and international trade. Due to their versatility, milk and dairy products have a significant impact on food security, rural economies and public health. The European Union is one of the world's leading producers and exporters of dairy products, and therefore

the regulation of this sector is of particular importance.

The European Union implements a comprehensive policy of regulating the dairy sector through the introduction of common quality standards, market mechanisms and environmental initiatives. The text analyzes key regulations, such as Regulations (EC) No 853/2004, No 1308/2013, No 178/2002, which define the requirements for the production, processing, storage and transportation of dairy products. Particular attention is paid to the harmonization of standards in all EU member states, which allows to ensure high quality products, protect the interests of farmers and consumers, and maintain stability in the agricultural market.

The author explores the role of MPC-Conditions as a regulatory instrument that sets sanitary, hygienic and market requirements for farmers and dairy producers. These measures contribute to the transparency of the supply chain, prevention of product contamination,

consumer protection, and preservation of confidence in European products both on the domestic and international markets.

A special place in the text is occupied by the analysis of environmental initiatives under the European Green Deal. The author examines measures to reduce greenhouse gas emissions, develop organic production, and limit the use of antibiotics in livestock. These instruments are aimed at increasing the sustainability of the dairy sector and its adaptation to modern environmental challenges.

The data is useful and important for understanding the mechanisms of agricultural regulation in the EU, ensuring a balance between economic, social and environmental interests. This study demonstrates how harmonized standards and policy initiatives contribute to strengthening the EU's position as a leader in the global dairy market.

Key words: European Union, dairy sector, dairy products, EU Regulations, MPC-Conditions.